

שילוב טכנולוגיות מידע במערכת החינוך בישראל: מחקר בהכשרת מורים במנב"ס בלימודי תעודת הוראה במוסדות להשכלה גבוהה (פוסטר)

טורקי אבו-עליין מלכה בלוטשטיין יהודית כץ הדסה וייס
t_a_a@bezeqint.net malkab@manbas.k12.il

מינהלת י"שומי מנב"ס, מינהל תקשוב ומערכות מידע, משרד החינוך התרבות והספורט

תקציר

שנתיים של התנסות בהוראת מנב"ס במסגרת של הכשרת מורים במוסדות להשכלה גבוהה מעוררות מחשבות לגבי תרומת קורס מנב"ס בקידום ההוראה לקראת הפיכתה לפרופסיה.

מטרת המחקר זה היא לבדוק השפעת קורס מנב"ס על המורים כמטמיעים ומובילי שינוי, וכן האם קיים קשר בין שיפור בתהליכי למידה-הוראה-הערכה לבין השתתפות בקורס מנב"ס באקדמיה.

כלי המחקר הוא שאלון, האוסף מידע בנושאים הבאים: נתונים דמוגרפיים, שאלות על מקומו ופעילותו של המורה בבית-הספר לאחר קורס מנב"ס.

אוכלוסיית המחקר היא מורים בפועל, שלמדו קורס מנב"ס, במסגרת לימודי הסמכה להוראה באוניברסיטה. השאלון הועבר ל-32 מורים בבתי-ספר במגזר הערבי בדרום, שיש להם מערכת מנב"ס.

ממצאים עיקריים: לדעת כולם, קורס מנב"ס תרם לפעילותם בתחום ההוראה. מידת השימוש בקרב אוכלוסייה, שלא למדה קורס מנב"ס היא מועטה. 69% מהנשאלים דיווחו, שהקורס סייע בידם להוביל שינוי בבית-ספרם. הם הצליחו לשלב שימוש מינהלי בטכנולוגיה לצרכים פדגוגיים. ל-62% מהנשאלים אין הכשרה בתחום המחשבים. כ-72% מהמורים משתמשים בדוחות מנב"ס. המורים רואים במנב"ס כלי לניהול הפדגוגיה: השימוש בדוחות הפדגוגיים מסייע בידם לאתר מתקשים, למיין, לטפל, לקדם ולשלב, לשנות תוכנית הוראה ולתכנן מחדש תוכנית לימודים.

הדיון בעיקרו עוסק בקבלת תמונת מצב של תרומת קורס מנב"ס להתמקצעות של המורה ומתבסס על מחקרים בנושא.

לסיכום, Lockwood 1999: "מורים מעריכים שיפור בהישגים כמשתנה החשוב ביותר בהתמקצעות ושופטים התפתחותם במידת הקפיצה של התלמיד בלמידה ובהישגים". מורים שעברו השתלמות מנב"ס מעידים שהם מוכנים טוב יותר ומכירים טוב יותר את מה שהתוכנה יכולה להציע לניהול הפדגוגיה בכלל ולקידום התלמידים בפרט.

מילות מפתח: מערכת מידע, העצמת מורים, ידע פרטי וידע ארגוני.

מקורות

אברם, א' (תשנ"ד). "מתוכנית לימודים לתוכנית חינוכית – הצעת עקרונות יסוד חינוכיים לבית-ספר יסודי עתידי", בתוך: **הלכה למעשה בתכנון הלימודים**, 9, משרד החינוך התרבות והספורט, ירושלים, עמ' 45-61.

חטיבה, נירה. (שבט תשס"ג, פברואר 2003). מה מורים צריכים לדעת ולהיות מסוגלים לעשות – רפורמת הסטנדרטים בהוראה, **הד החינוך**, כרך ע"ז, גיליון 6.

חן, ד' (1995). בית-הספר "כרמים" בראשון לציון – עקרונות ותכנון של מודל חדשני בחינוך. בתוך: ד' חן (עורך), **החינוך לקראת המאה ה-21** (87-118). תל-אביב: הוצאת רמות, אוניברסיטת תל אביב.

- טובין, ד' ורן, ד' (1999). **מודל פיתוח סגל חינוכי לעבודה בסביבות למידה ממוחשבות**. אוניברסיטת תל אביב.
- יהלום, י' (1993). תרומת המחשב לניהול הלמידה ולשליטה בה: המשמעות לשיפור ההוראה ולהכשרת מורים. משרד החינוך והתרבות, מחלקה להכשרת עובדי הוראה.
- לוי, ת' (1998). מתכנון לימודים קווי למרחב למידה: מדוע וכיצד? בתוך: ש' שרון, ח' שחר ות' לוי (עורכים), **בית-הספר החדשני, ארגון והוראה (183-149)**. תל אביב: הוצאת רמות, אוניברסיטת תל אביב.
- ליפנברג, י' (דצמבר 2003). סביבת Office System של מייקרוסופט, Information Week, אוחר בתאריך: http://www.microsoft.com/israel/business/smartbiz/newsletter/2004_21/05/2007
- סלומון, ג' (2000). **טכנולוגיה וחינוך בעידן המידע**. תל-אביב: אוניברסיטת חיפה/זמורה-ביתן.
- צחר, ש' (עורכת) (תשנ"ז). **בית-הספר העדכני – מהויה מורכבת לעתיד מאתגר**. ירושלים: משרד החינוך, המינהל הפדגוגי ומינהל כוח אדם.
- Fullan, M. (2001). *The new meaning of educational change (third edition)*. New-York: Teachers College, Columbia University. Cha7, pp. 115-136.
- Guskey, Thomas.R. (March 2002). Does it make a Difference? -Evaluating Professional Development, Educational Leadership.
- Lockwood, A.T. (1999). The Promise and Potential of Professional Development. Retrieved on: 20/04/07 <http://www.ncrel.org/sdrs/areas/issues/methods/technlgy/>
- Rogers E. M. (1995) *Diffusion of Innovation*, (3rd ed.). New York: Free Press.